

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Aneks do sprawozdania
z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez
Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty
w roku szkolnym 2021/2022
w zakresie kształcenie u uczniów kompetencji
kluczowych**

3. Wspomaganie

3.1. Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomaganie szkół i placówek

3.1.4. Kształcenie u uczniów kompetencji kluczowych

Wspomaganiem w zakresie kształcenia u uczniów kompetencji kluczowych objęto szkoły wybrane przez Kuratora Oświaty. Wspomaganie realizowane było w okresie: 1.01.2022 r. – 15.03.2022 r.

I. Wspomaganiem objęto:

lp.	typ szkoły	liczba szkół
1	szkoła podstawowa	25
2	liceum ogólnokształcące	8
3	technikum	9
4	branżowa szkoła I stopnia	4
5	branżowa szkoła II stopnia	1
6	łączna liczba szkół objętych wspomaganie	47

II. W procesie wspomaganie obserwowano prowadzenie zajęć edukacyjnych, podczas których kształtowane były u uczniów następujące kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;

1. Proszę wymienić trzy kompetencje, których kształtowanie podczas zajęć edukacyjnych obserwowane było najczęściej:

a) w szkołach podstawowych:

- 1) Uczennice/uczniowie wypowiadają się ustnie bądź pisemnie w języku ojczystym, obcym, urzędowym adekwatnie do tematu lekcji.

- 2) Uczennice/uczniowie słuchają wypowiedzi innych osób, akceptują pojawiające się między nimi różnice zdań, zwracając uwagę na argumenty, a nie sposób wypowiedzi.
  - 3) Uczennice/uczniowie czytają teksty w języku ojczystym (w tym teksty urzędowe) oraz teksty w języku obcym nauczonym w szkole.
- b) w liceach ogólnokształcących:
- 1) Uczennice/uczniowie czytają teksty w języku ojczystym (w tym teksty urzędowe) oraz teksty w języku obcym nauczonym w szkole.
  - 2) Uczennice/uczniowie dobierają się w pary/grupy, wykorzystają różne formy doboru (np. dobór losowy lub dokonany przez nauczyciela), akceptują skład utworzonej pary/grupy.
  - 3) Uczennice/uczniowie w trakcie zajęć pracują w różnorodny sposób zgodnie ze swoimi preferencjami dotyczącymi uczenia się (np. tworzą tabele, mapy pamięci, wizualizują treści, notują).
- c) w technikach:
- 1) Uczennice/uczniowie czytają teksty w języku ojczystym (w tym teksty urzędowe) oraz teksty w języku obcym nauczonym w szkole.
  - 2) Uczennice/uczniowie dobierają się w pary/grupy, wykorzystają różne formy doboru (np. dobór losowy lub dokonany przez nauczyciela), akceptują skład utworzonej pary/grupy.
  - 3) Uczennice/uczniowie współpracują w realizacji zadań edukacyjnych, pracują w parach/grupach, prezentują wypracowane rozwiązania uwzględniając istniejące między nimi rozbieżności.
- d) w branżowych szkołach I stopnia:
- 1) Uczennice/uczniowie wykorzystują jednostki miary (np. powierzchni, odległości, długości, objętości, temperatury, wagi, jednostki dotyczące czasu, daty).
  - 2) Uczennice/uczniowie dobierają się w pary/grupy, wykorzystają różne formy doboru (np. dobór losowy lub dokonany przez nauczyciela), akceptują skład utworzonej pary/grupy.
  - 3) Uczennice/uczniowie rozwiązując problemy odwołują się do swoich wcześniejszych doświadczeń z edukacji szkolnej lub innych doświadczeń życiowych.
- e) w branżowej szkole II stopnia:

- 1) Uczennice/uczniowie wypowiadają się ustnie bądź pisemnie w języku ojczystym, obcym, urzędowym adekwatnie do tematu lekcji.
  - 2) Uczennice/uczniowie w trakcie zajęć pracują w różnorodny sposób zgodnie ze swoimi preferencjami dotyczącymi uczenia się (np. tworzą tabele, mapy pamięci, wizualizują treści, notują).
  - 3) Uczennice/uczniowie pracują metodami aktywnymi (np. metoda projektu, burza mózgów) prowadzącymi do kreatywnego rozwiązywania problemów, stawiają hipotezy, dokonują weryfikacji rozwiązań, formułują uogólnienia.
2. Proszę wymienić trzy kompetencje kształtowane u uczniów, które były najrzadziej obserwowane podczas zajęć edukacyjnych:
- a) w szkołach podstawowych:
    - 1) Uczennice/uczniowie przeprowadzają doświadczenia i eksperymenty.
    - 2) Uczennice/uczniowie odwołują się do najnowszych odkryć i badań naukowych, w tym z dziedziny technologii i narzędzi cyfrowych.
    - 3) Uczennice/uczniowie zwracają uwagę na korzyści i zagrożenia, jakie mogą pojawić się w wyniku rozwoju nowych technologii lub narzędzi cyfrowych.
  - b) w liceach ogólnokształcących:
    - 1) Uczennice/uczniowie zadają pytania dotyczące kultury i życia społecznego w innych krajach, porównują kulturę tych krajów z kulturą polską.
    - 2) Uczennice/uczniowie wykorzystują zasady matematyczne do rozwiązywania problemów dotyczących spraw codziennych (np. operacje finansowe, odważanie składników, obliczenia dotyczące transportu, itp.).
    - 3) Uczennice/uczniowie realizując zadania uwzględniają zyski i straty wynikające z podjętych działań (również w aspekcie finansowym).
  - c) w technikach:
    - 1) Uczennice/uczniowie zadają pytania dotyczące kultury i życia społecznego w innych krajach, porównują kulturę tych krajów z kulturą polską.
    - 2) Uczennice/uczniowie przeprowadzają doświadczenia i eksperymenty.
    - 3) Uczennice/uczniowie odwołują się do najnowszych odkryć i badań naukowych, w tym z dziedziny technologii i narzędzi cyfrowych.
  - d) w branżowych szkołach I stopnia:

- 1) Uczennice/uczniowie zadają pytania dotyczące kultury i życia społecznego w innych krajach, porównują kulturę tych krajów z kulturą polską.
- 2) Uczennice/uczniowie przeprowadzają doświadczenia i eksperymenty.
- 3) Uczennice/uczniowie odwołują się do najnowszych odkryć i badań naukowych, w tym z dziedziny technologii i narzędzi cyfrowych.

e) w branżowej szkole II stopnia:

- 1) Uczennice/uczniowie wspólnie podejmują decyzje (np. poprzez głosowanie), dążą do konsensusu.
- 2) Uczennice/uczniowie przeprowadzają doświadczenia i eksperymenty.
- 3) Uczennice/uczniowie korzystają z różnorodnych źródeł informacji np.: podręczników, opracowań naukowych, artykułów, wiadomości z wywiadów.

III. Dyrektorzy szkół – w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego – podejmowali działania w celu wspierania nauczycieli w kształtowaniu i doskonaleniu kompetencji kluczowych uczniów.

1. Proszę wymienić trzy najczęstsze sposoby wsparcia nauczycieli wskazywane w kwestionariuszu ankiety dla dyrektora – odpowiedzi na pytanie: *Jakie działania podejmował Pan/Pani (w poprzednim i bieżącym roku szkolnym) w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego w celu wspierania nauczycieli w kształceniu i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów?*

a) w szkołach podstawowych:

- 1) prowadzenie obserwacji zajęć (np. z wykorzystaniem arkusza uwzględniającego działania nauczycieli służące kształceniu bądź rozwijaniu kompetencji kluczowych) oraz udzielanie informacji zwrotnej o wynikach tych obserwacji;
- 2) organizowanie i motywowanie nauczycieli do udziału w lekcjach otwartych, na których kształcone/rozwijane są kompetencje kluczowe;
- 3) udostępnianie i zachęcanie nauczycieli do korzystania z literatury poświęconej kształceniu kompetencji kluczowych uczniów, wskazywanie bibliografii;

b) w liceach ogólnokształcących:

- 1) prowadzenie obserwacji zajęć (np. z wykorzystaniem arkusza uwzględniającego działania nauczycieli służące kształceniu bądź rozwijaniu kompetencji kluczowych) oraz udzielanie informacji zwrotnej o wynikach tych obserwacji;

- 2) organizowanie i motywowanie nauczycieli do udziału w lekcjach otwartych, na których kształcone/rozwijane są kompetencje kluczowe;
  - 3) udostępnianie i zachęcanie nauczycieli do korzystania z literatury poświęconej kształceniu kompetencji kluczowych uczniów, wskazywanie bibliografii.
- c) w technikach:
- 1) prowadzenie obserwacji zajęć (np. z wykorzystaniem arkusza uwzględniającego działania nauczycieli służące kształceniu bądź rozwijaniu kompetencji kluczowych) oraz udzielanie informacji zwrotnej o wynikach tych obserwacji;
  - 2) organizowanie i motywowanie nauczycieli do udziału w lekcjach otwartych, na których kształcone/rozwijane są kompetencje kluczowe;
  - 3) udostępnianie i zachęcanie nauczycieli do korzystania z literatury poświęconej kształceniu kompetencji kluczowych uczniów, wskazywanie bibliografii;
- d) w branżowych szkołach I stopnia:
- 1) prowadzenie obserwacji zajęć (np. z wykorzystaniem arkusza uwzględniającego działania nauczycieli służące kształceniu bądź rozwijaniu kompetencji kluczowych) oraz udzielanie informacji zwrotnej o wynikach tych obserwacji;
  - 2) uwzględnienie problematyki kształcenia kompetencji kluczowych w ewaluacji wewnętrznej oraz informowanie nauczycieli o wynikach ewaluacji w tym zakresie;
  - 3) organizowanie i motywowanie nauczycieli do udziału w lekcjach otwartych, na których kształcone/rozwijane są kompetencje kluczowe;
  - 4) udostępnianie i zachęcanie nauczycieli do korzystania z literatury poświęconej kształceniu kompetencji kluczowych uczniów, wskazywanie bibliografii;
- e) w branżowej szkole II stopnia:
- 1) prowadzenie obserwacji zajęć (np. z wykorzystaniem arkusza uwzględniającego działania nauczycieli służące kształceniu bądź rozwijaniu kompetencji kluczowych) oraz udzielanie informacji zwrotnej o wynikach tych obserwacji;
  - 2) organizowanie i motywowanie nauczycieli do udziału w lekcjach otwartych, na których kształcone/rozwijane są kompetencje kluczowe;

IV. Nauczyciele prowadzący zajęcia wskazywali na trudności w kształceniu i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów.

1. Proszę wymienić trzy najczęściej wskazywane trudności w kwestionariuszu ankiety do nauczyciela prowadzącego zajęcia – odpowiedzi na pytanie: *Jakie trudności dostrzega Pan/Pani w kształceniu i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów?*

a) w szkołach podstawowych:

- 1) zbyt duża odległość szkoły od ośrodków kultury;
- 2) presja wyniku egzaminacyjnego;
- 3) brak motywacji uczniów do rozwoju;

b) w liceach ogólnokształcących:

- 1) zbyt duża odległość szkoły od ośrodków kultury;
- 2) presja wyniku egzaminacyjnego;
- 3) brak motywacji uczniów do rozwoju;

c) w technikumach:

- 1) ograniczone możliwości współpracy z podmiotami wspierającymi pracę szkoły;
- 2) presja wyniku egzaminacyjnego;
- 3) brak motywacji uczniów do rozwoju;

d) w branżowych szkołach I stopnia:

- 1) brak właściwych pomocy dydaktycznych, w tym multimedialnych;
- 2) presja wyniku egzaminacyjnego;
- 3) brak motywacji uczniów do rozwoju;

e) w branżowej szkole II stopnia:

- 1) brak właściwych pomocy dydaktycznych, w tym multimedialnych;
- 2) presja wyniku egzaminacyjnego;
- 3) brak motywacji uczniów do rozwoju;

V. Nauczyciele prowadzący zajęcia wskazywali na potrzeby wsparcia w procesie kształcenia kompetencji kluczowych uczniów.

1. Proszę wymienić trzy najczęściej wskazywane potrzeby w kwestionariuszu ankiety do nauczyciela prowadzącego zajęcia – odpowiedzi na pytanie: *Jakiego wsparcia potrzebowałby Pan/Pani w celu zwiększenia efektywności kształcenia kompetencji kluczowych uczniów?*

- a) w szkołach podstawowych:
  - 1) wzbogacenie bazy i wyposażenia szkoły;
  - 2) warsztatowe szkolenia zewnętrzne;
  - 3) możliwość udziału w konferencjach;
- b) w liceach ogólnokształcących:
  - 1) wzbogacenie bazy i wyposażenia szkoły;
  - 2) warsztatowe szkolenia wewnętrzne;
  - 3) możliwość udziału w konferencjach;
- c) w technikach:
  - 1) wzbogacenie bazy i wyposażenia szkoły;
  - 2) warsztatowe szkolenia zewnętrzne;
  - 3) możliwość udziału w konferencjach;
- d) w branżowych szkołach I stopnia:
  - 1) wyposażenie biblioteki szkolnej w stosowną literaturę;
  - 2) wzbogacenie bazy i wyposażenia szkoły;
  - 3) warsztatowe szkolenia zewnętrzne;
  - 4) możliwość udziału w konferencjach;
- e) w branżowej szkole II stopnia:
  - 1) warsztatowe szkolenia zewnętrzne;
  - 2) warsztatowe szkolenia wewnętrzne;
  - 3) możliwość udziału w konferencjach.

Data sporządzenia aneksu do sprawozdania: 18 października 2022 r.

p.o. Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty
Jerzy Soltysiak
Jerzy Soltysiak
Zachodniopomorski Wicekurator Oświaty